

OULUN HIIPPAKUNNAN
TUOMIOKAPITULI

Oulun hiippakunnan ympäristökirje 1/ 2024

20 vuotta kirkon ympäristödiplomeja Oulun hiippakunnassa

Hyvät Oulun hiippakunnan ympäristökirjeen lukijat,

Iloisena panen merkillle, että tänä vuonna tulee kuluneeksi 20 vuotta siitä, kun Oulun hiippakunnan seurakunnille on myönnetty ensimmäiset Kirkon ympäristödiplomit. Kaksi ensimmäistä ympäristödiplomin vastaanottanutta seurakuntaa olivat Limingan ja Muhoksen seurakunnat.

Kirkon ympäristödiplomi on kirkon oma työkalu ympäristövastuun kantamista varten. Puhumme kirkossa paljon luomakunnasta ja ihmisen tehtävästä sen viljelijänä ja varjelijana. Uskottavalla puheella täytyy olla myös katetta. Vain näin ev. lut. kirkko ja sen seurakunnat, tuomiokapitulit ja järjestöt voivat aidosti olla rakentamassa ympäristön kannalta kestävää tulevaisuutta maailmalle.

Viljelemisen ja varjelemisen tehtävä ei ole mitenkään kehällinen tai vähäinen asia uskomme kannalta. Varjelemisen ja suojelemisen tehtävä nousee Raamatusta. Ihmisellä ja muulla luomakunnalla on syvälinen yhteys toisiinsa. Meillä on vastuu luomakunnasta.

Ympäristödiplomi on silläkin lailla hyvä työkalu, että kaikki työ- ja toimialat tulevat siinä osallistetuksi ympäristötyöhön, alkaen kiinteistöjen lämmityksestä ja hautausmaiden jäteasioista aina leiritoiminnan liikkumisiin ja käytäntöihin. Jokainen työntekijä on osa yhteistä ympäristötyötä.

Ympäristötoiminnan onnistumisessa lähtökohtana on kuitenkin johdon sitoutuminen ympäristötyöhön. Toinen tärkeä osa onnistumisessa on toimiva viestintä ympäristötyöstä koko seurakunnassa tai omissa yksiköissä.

Ympäristödiplomin hankkiminen on mahdollista kaikille Oulun hiippakunnan seurakunnille. Vaadittavat toimenpiteet ovat kaikkien seurakuntien toteutettavissa kohtuullisella vaivannäöllä. Kannustankin jokaista Oulun hiippakunnan seurakuntaa hakemaan ympäristödiplomia.

Visionani on Hiilineutraali kirkko 2030-strategian mukaisesti, että kaikilla hiippakuntamme seurakunnilla on Kirkon ympäristödiplomi voimassa vuoteen 2025 mennessä.

Oulun hiippakunnan tuomiokapitulille on myönnetty ympäristödiplomi 17.12.2020.

Jukka Keskitalo
Oulun hiippakunnan piispa

Oulun hiippakunnan ympäristöuutiskirjeeseen on listattuna ajankohtaista Kirkon ja Oulun hiippakunnan ympäristötyöstä. Toivomme uutiskirjeen tuovan toivoa ja valoa kevääseen 2024!

Hiilineutraali kirkko 2030 – kärkihanke

Hankkeen kulusta 2023–2025 on määritelty mm. seuraavaa:

- Konkretisoidaan tiekartta ja tarvittavat askeleet vuoteen 2030 saakka: laaditaan myös tiekartan malli seurakunnille.
- Määritellään indikaattorit ja mittarit, jolla toteutumista seurataan sekä otetaan käyttöön työkalu/alusta, joka mahdollistaa seurannan.
- Kehitetään helppokäyttöisiä työkaluja, joilla voidaan arvioida kiinteistöjen ympäristövaikutuksia.
- Tuetaan seurakuntia liittymään kirkon ympäristöjärjestelmään – Kirkon ympäristödiplomiin sekä muutoinkin seurakunnan oman tiekartan ja toimeenpanosuunnitelman sekä kiinteistöstrategian laadinnassa ja totuttamisessa.

Hankkeessa on aloittanut kuluvan vuoden 2024 alussa Talotekniikan asiantuntija Jari Poutiainen jari.poutiainen@evl.fi. Seurakunnilla on omistuksessaan paljon kiinteistöä, jotka kuluttavat paljon energiaa. Suurin osa hiilidioksidipäästöistä ja energiankulutuksesta liittyykin kiinteistöihin. Niiden vähentämiseen voidaan vaikuttaa mm. tarpeettomista tiloista ja rakennuksista luopumalla, käyttöön jäävien rakennusten energia- ja korjausremonteilla, rakennusten teknisten järjestelmien optimoinneilla sekä rakennusten käytön ohjeistamisilla. Rakennusten nykytilanne, käyttöaste ja kunto on hyvä selvittää sitä ennen. Jarin tehtävänä hankkeessa on avustaa seurakuntia ympäristödiplomiin ja energiatehokkuuteen sekä hankintoihin ja kiinteistöstrategiaan liittyvissä asioissa.

>> Kirkon ympäristödiplomi – lyhyt kysely Oulun hiippakunnan seurakunnille

Kirkon ympäristödiplomi on seurakunnille mahdollisuus suunnitella toimintaansa mahdollisimman ympäristöystävälliseksi. Selvitämme Oulun hiippakunnan tilannetta ympäristödiplomien osalta. Kysely on lyhyt, vain muutama kysymys. Olettehan seurakunnassanne vastannut jo kyselyyn. Toivomme vastauksia 10.3.2024 mennessä. Kiitos vastauksista!

Ekopaasto 2024 – arjen tekoja ja toivon sanoja

Ekopaastoa vietetään 14.2.-30.3.2024. Tule mukaan seitsemän viikon haasteeseen. Kirkon paastokalenterin 49 luukussa on mukana myös Ekopaasto – vinkkejä. Ensimmäinen luukku avautuu 13.2.2024. [Tervetuloa viettämään Ekopaastoa!](#)

Seurakuntien metsäseminaari Rokualla 19.3.2024

Järjestäjänä Oulun ja Kuopion ev.lut. hiippakunnat. Teemana seurakuntien metsien ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä hoito. Puhujina professori, Ilmatieteen laitoksen pääjohtaja Petteri Taalas aiheella Ilmastonmuutoksen iso kuva ja suomen metsät. Lisäksi puhujina Anna Lintunen Helsingin yliopistosta, Annika Kangas Luonnonvarakeskuksesta, Markku Remes Suomen metsäkeskuksesta, Eero Melantie ELY-keskuksesta, Kari Lauri Kalajoen seurakunnasta sekä piispat Jukka Keskitalo ja Jari Jolkkonen.

Ilmoittautuminen Oulun hiippakunta:

<https://www.oulunhiippakunta.fi/kalenteri/seurakuntien-metsaseminaari-2/>

KIRKON
YMPÄRISTÖ-
DIPLOMI

Kuule ja kysy Kirkon ympäristödiplomista: kevään 2024 webinaarien sarja 23.1.-9.4.2024

Webinaareissa on mukana kunkin aiheen asiantuntijoita ja kussakin myös yhteiskunnan ja kestävän kehityksen asiantuntija Ilkka Sipiläinen.

Alla alustava aikataulu, muutokset mahdollisia

- Tiistai 23.1.2024 klo 15–16. Näin pääset alkuun: Kirkon diplomin hakeminen ja järjestelmä yleisesti. Johdanto ympäristödiplomiin - aiheena kirkon ympäristöjärjestelmä, päätöksenteko ja muut siihen liittyvät kysymykset. Ilkka Sipiläinen ja asiantuntijana maankäyttöpäällikkö Harri Palo Kirkkohallituksesta.
- Tiistai 30.1.2024 klo 15–16. Toiminta ja talous. Asiantuntijana talouspäällikkö Riitta Kukkohovi-Colpaert (Muhoksen seurakunta).
- Tiistai 6.2.2024 klo 15–16 Ympäristökasvatus kirkon ympäristödiplomissa. Webinaarin aikana tutustutaan diplomin ympäristökasvatusta käsittelevään lukuun, ideoihin ja vaatimuksiin. Asiantuntijana Kirkkohallituksen kasvatuksen asiantuntija Ville Kämäräinen.
- Tiistai 13.2.2024 klo 15–16. Ruoka ja keittiöt. Asiantuntijana ruokapalvelu ja siivouspäällikkö Jaana Kujala (Seinäjoen seurakunta).
- Tiistai 5.3.2024 klo 15–16. Jätehuolto ja kiertotalous.
- Tiistai 12.3.2024 klo 15–16 Energia ja kiinteistöt. Asiantuntijana yliarkkitehti Edla Mäkelä Kirkkohallituksesta
- Tiistai 19.3.2024 klo 15–16 Seurakuntien metsät. Myös tietoa metsäsuunnitelman kilpailutusohjeista. Asiantuntijana maankäyttöpäällikkö Harri Palo.
- Tiistai 19.3. 2024 klo 17–18 Luottamushenkilöille oma tietoisku ympäristödiplomista/Ilkka Sipiläinen ja Harri Palo
- Tiistai 26.3.2024 klo 15–16 Ympäristöviestintä. Asiantuntijoina Turun ja Kaarinan yhtymän viestinnän asiantuntija Minna Vesanto ja viestintäasiantuntija Ulla Ala-Ketola (Suomen ympäristökeskus SYKE).

- Tiistai 9.4.2024 Hautausmaat ja viheralueet. hautaustoimen päällikkö, puutarhaneuvos Risto Lehto (Helsingin seurakuntayhtymä)

[Kuule ja kysy Kirkon ympäristödiplomista -webinaarisarja - Kirkon henkilöstön koulutuskalenteri \(evl.fi\)](#)

Kirkon ympäristöpäivät Seinäjoella 14.-15.8.2024

Ympäristöpäivät avataan Lakeuden Risti -kirkossa keskiviikkona 14.8.2024 klo 11 ja päättyvät torstaina 15.8.2024 kello 15. Päivien aattona 13.8.2024 tapaavat ympäristödiplomin auditoijat. Päivät järjestetään joka toinen vuosi. Edellisen kerran ympäristöpäivät olivat Turussa 2022. Ilmoittautuminen pyritään avaamaan helmikuun loppupuolella.

<https://evl.fi/plus/yhteiskunta-ja-kirkko/kestava-kehitys/kirkon-ymparistopaivat/>

"Yhteiset vesistöt " – Perämeren rannoilla ja valuma-alueella – tukitapahtuma 29.8.2024 vietettävälle Itämeripäivälle

Perämeren rannoilla ja valuma-alueella täytyy toimia aktiivisesti, jotta meri säilyy jatkossakin puhtaana ja elinvoimaisena. Tempauksesta on tavoitteena tehdä jokavuotinen. Ideointikeskustelu on käynnissä ja kannattaa seurata tiedotusta. Yhteistä päivän aikana toteutettaville teoille ja tapahtumille olisi se, että niiden avulla lisätään tietoisuutta vesistöjen tilasta ja siihen vaikuttavista asioista. Voit myös ideoida omaa tukitapahtumaasi pidettävän tempauspäivän oheen. [Pelasta Perämeri – Bothnian Arc](#)

PYRY - Pohjois-Suomen Ympäristökasvatuspäivät Rokuan leirikeskuksessa 11.- 12.9.2024

Pohjois-Pohjanmaalla toimii ympäristökasvatuksen yhteistyöryhmä PYRY, jonka tavoitteena on lisätä tietoa ympäristön tilasta, vahvistaa ihmisen luontosuhdetta ja ympäristömyönteisyyttä sekä edistää kestäviä elämäntapoja. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus toimii yhteistyöryhmän koollekutsujana. Yhteistyöryhmään kuuluvat mm. Oulun hiippakunnan tuomiokapituli.

Joka toinen vuosi järjestettävät Pohjois-Suomen ympäristökasvatuspäivät järjestetään Rokuan leirikeskuksessa ke 11. – to 12.9.2024. Teemalla "Paluu tulevaisuuteen". Päivien ohjelma on suunnitteilla. Tulevaisuus on toisenlaista rikkautta, tule katsomaan ja löytämään se yhdessä! Tapahtuma on osallistujalle maksuton, mutta jokainen vastaa itse matka, majoitus ja ruokakuluista. Ilmoittautuminen pyritään avaamaan huhtikuun loppuun mennessä.

Järjestävänä tahona Pohjois-Pohjanmaan ympäristökasvatuksen yhteistyöryhmä mukana Oulun hiippakunta

[Pohjoisen Suomen ympäristökasvatuspäivät 2024 - Ympäristökasvatuksen alueelliset yhteistyöryhmät - ELY-keskus](#)

Oulun hiippakunnan ympäristöpäivät 9. – 10.10.2024 Rovaniemellä - Save the date

Oulun hiippakunnan ympäristöpäivät ovat suunnitteilla Rovaniemelle, Norvajärjen leirikeskukseen.

Päivillä käsitellään ajankohtaista Kirkon ja Oulun hiippakunnan ympäristötyöstä ja Hiilineutraali kirkko - kärkihanke 2023–2025. Merkitse päivät kalenteriin. Päiville toivotaan osallistuvaksi erityisesti seurakuntien ympäristövastaavia.

Yhteystietoja

Ympäristötoiminnan yhteyshenkilöinä ovat **ympäristötoiminnan neuvottelukunnasta:**

puheenjohtaja Riitta Kukkohovi-Colpaert riitta.colpaert@evl.fi

sihteeri Outi Soukainen outi.soukainen@evl.fi

Ympäristötoiminnan yhteyshenkilönä **tuomiokapitulissa:**

Hiippakuntadekaani Juha Rauhala juha.rauhala@evl.fi

Oulun hiippakunnan tuomiokapituli, ympäristötyö [Hiippakunnan palvelut | Oulun hiippakunta](#)

Kirkon ympäristötyö [Kirkon ympäristötyö - evl.fi](#)

Oulun hiippakunnan ympäristötoiminnan tavoitteena on kannustaa seurakuntia ympäristöohjelman tekoon ja ympäristödiplomin hakemiseen. Mikäli seurakunnassanne on ollut tai olette suunnittelemassa ympäristöohjelman tekemistä, voitte ottaa yhteyttä neuvottelukuntaan, neuvottelukunnan sihteeriin tai puheenjohtajaan, autamme mielellämme mahdollisuuksiemme mukaan asian eteenpäin viemisessä. Kirkon ympäristödiplomi on kirkon oma ympäristöjärjestelmä. Kirkon ympäristötyön pohjana ovat Kirkon ympäristödiplomijärjestelmän lisäksi Kirkon energia- ja ilmastostrategia Hiilineutraalikirkko 2030 sekä Kirkon ilmasto-ohjelma Kiitollisuus, kunnioitus, kohtuus. Hiilineutraali kirkko 2030 – strategian suosituksena on, että kaikilla seurakunnilla sekä tuomiokapituleilla ja Kirkkohallituksella on Kirkon ympäristödiplomi vuoteen 2025 mennessä.

Oulun hiippakuntaan kuuluu 62 seurakuntaa, jotka muodostavat seitsemän rovastikuntaa. Jokaisella rovastikunnalla on myös nimetty rovastikunnan ympäristövastaava, joka toimii yhteyshenkilönä ympäristöasioissa rovastikunnan seurakuntiin ja Oulun tuomiokapituliin.

Rovastikunnan ympäristövastaavat

Kokkolan rovastikunta	Ahto Huhtala (Kannus)
Kalajoen rovastikunta	Hannu Jussi-Pekka (Ylivieska)
Kemi-Tornion rovastikunta	Anne Martin (Tornio)
Lapin rovastikunta	avoin
Limingan rovastikunta	Riitta Kukkohovi-Colpaert (Muhos)
Oulun tuomiorovastikunta	Outi Soukainen (Oulu)
Rovaniemi-Koillismaan rovastikunta	avoin

Valoisin Terveisin,

Oulun hiippakunnan ympäristötoiminnan neuvottelukunta